

Vlaanderen
is milieu

WaterRegulator

Activiteitenverslag 2014

DOCUMENTBESCHRIJVING

Titel

WaterRegulator - Activiteitenverslag 2014

Samenstellers

Dienst Reguleringsinstantie - WaterRegulator

Samenvatting

Dit rapport geeft een overzicht weer van de activiteiten van de WaterRegulator in 2014.

Wijze van refereren

Vlaamse Milieumaatschappij (2015), WaterRegulator - Activiteitenverslag 2014

Verantwoordelijke uitgever

Michiel Van Peteghem, VMM

Vragen in verband met dit rapport

Vlaamse Milieumaatschappij

Dokter De Moorstraat 24-26

9300 Aalst

Tel: 053 72 62 10

info@vmm.be

Fotografie

Cover: AGSO Knokke-Heist

Depotnummer

D/2015/6871/033

////////////////////////////////////

WaterRegulator

Activiteitenverslag 2014

////////////////////////////////////

INHOUDSOPGAVE

1	De WaterRegulator	5
1.1	Opdrachten en situering.....	5
1.2	Werkingsmiddelen.....	6
2	Reguleringsmodel.....	7
3	Activiteiten in 2014.....	8
3.1	Prestatie- en efficiëntievergelijking	8
3.1.1	Debiteurenbeheer.....	8
3.1.2	Niet-geregistreerd verbruik (NRW).....	9
3.2	Onderzoek	10
3.2.1	Onderzoek naar tariefreguleringsmethode.....	10
3.2.2	Impactanalyse scenario's uniforme tariefstructuur drinkwatercomponent.....	12
3.2.3	Klanten- en verbruiksprofielen.....	16
3.2.4	Waterpeiling 2014	20
3.3	Adviezen	22
3.3.1	Advisering ontwerpregelgeving	22
3.3.2	Advisering prijsverhogingsaanvragen.....	22
3.4	Creëren van transparantie.....	23
3.4.1	Watermeter 2013	23
3.4.2	Investerings voor publieke watervoorziening 2014.....	28
3.5	Internationale samenwerking	30
4	Overzichten	31
4.1	Publicaties en onderzoeken	31

1 DE WATERREGULATOR

1.1 OPDRACHTEN EN SITUERING

Het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending omschrijft de opdrachten van de reguleringsinstantie (zie kader). De reguleringsinstantie – WaterRegulator genoemd – werd eind 2009 geoperationaliseerd als subentiteit van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). De invulling van de opdrachten gebeurt stapsgewijs, rekening houdend met de beschikbare middelen, de expertise en de andere opdrachten van de VMM die betrekking hebben op toezicht en regulering van de watersector.

Afdeling 2. – Reguleringsinstantie

Onderafdeling 3. - Doel en opdrachten

Artikel 12. § 1. De reguleringsinstantie heeft als opdracht te inventariseren, te evalueren, te adviseren en te rapporteren over alle aangelegenheden met betrekking tot water bestemd voor menselijke aanwending.

§ 2. De reguleringsinstantie geeft, binnen de haar overeenkomstig § 1 toegewezen opdracht, advies over en legt voorstellen voor aan de Vlaamse regering met betrekking tot:

1° passende en doelmatige mechanismen voor de harmonisering, transparantie, functiescheiding en regulering met betrekking tot de productie, de invoer, de doorvoer, de levering, de tarieven en het gebruik van water bestemd voor menselijke aanwending, geleverd door exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk;

2° de uitwerking en uitvoering van de in artikel 8 bedoelde openbare dienstverplichtingen;

3° de investeringsplanningen in de waterdistributienetwerken, in de productie en in de invoer en doorvoer van water bestemd voor menselijke aanwending door de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk;

4° het in artikel 16, § 1, bedoelde algemeen waterverkoopreglement;

5° de kostenstructuur, de boekhouding en de daaraan gekoppelde maatstafconcurrentie van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk;

6° de invoering van een normstelsel voor duurzaam watergebruik.

§ 3. De reguleringsinstantie vergelijkt door middel van onder meer de kostenstructuur, de boekhouding en de daaraan gekoppelde maatstafconcurrentie, zoals vastgesteld in § 7, eerste lid de prestaties en de efficiëntie van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk.

§ 4. De reguleringsinstantie voert op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse regering studies uit in verband met de opdrachten zoals bedoeld in § 1 en § 2.

§ 5. De reguleringsinstantie inventariseert, evalueert en rapporteert jaarlijks vanaf het jaar na haar oprichting aan de Vlaamse regering over onder meer:

1° de toepassing van de in artikel 8 bedoelde openbare dienstverplichtingen;

2° het in artikel 16, § 1 bedoelde algemeen waterverkoopreglement;

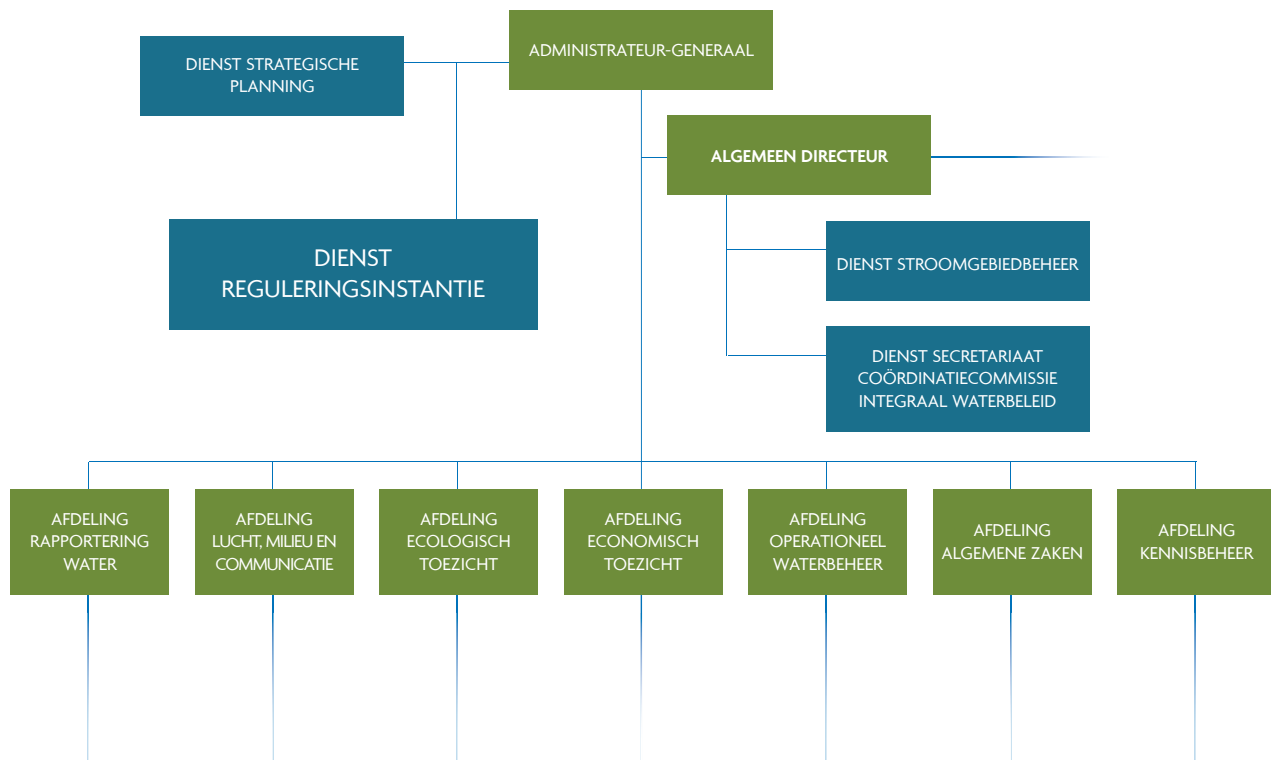
3° de in § 2, 5°, en § 3 bedoelde maatstafconcurrentie van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk.

§ 6. De reguleringsinstantie voert alle andere taken uit die haar door decreten, besluiten, reglementen en beslissingen van de Vlaamse regering betreffende de organisatie van de levering van het water bestemd voor menselijke aanwending worden toevertrouwd.

§ 7. De Vlaamse regering stelt nadere regels vast met betrekking tot de kostenstructuur, de boekhouding en de daaraan gekoppelde maatstafconcurrentie van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk.

De Vlaamse regering kan de opdrachten van de reguleringsinstantie nader omschrijven.

figuur 1: Organogram van VMM met positionering van de reguleringsinstantie (2014)

1.2 WERKINGSMIDDELEN

Om een goede werking van de reguleringsinstantie mogelijk te maken heeft de Vlaamse Regering beslist een multidisciplinair team samen te stellen. De minimumbezetting van dat team bestaat uit: een personeelslid rang A2; een personeelslid rang A1 en een personeelslid niveau B. In 2014 bestond het team uit 3 VTE. De reguleringsinstantie kan daarnaast rekenen op ondersteuning van de diensten van de VMM, zoals van de juridische dienst, de dienst communicatie en de dienst personeel en vorming. De in 2014 specifiek aan de reguleringsinstantie ter beschikking gestelde werkingsmiddelen, voor het uitvoeren van specifiek onderzoek, bedroegen 92.000 euro. De VMM compenseert intern de personeels- en de werkingskosten voor de reguleringsinstantie met de toegekende werkingskredieten op de VMM-begroting.

2 REGULERINGSMODEL

In 2010 werd een reguleringsmodel voor de WaterRegulator uitgetekend dat ook in 2014 nog werd toegepast. De analyse van reguleringsmethoden in buurlanden toonde onder meer aan dat wat organisatie en structuur betreft, de drinkwatersector zowel in Nederland als in het Waals Gewest nauw aansluit bij de drinkwatersector in Vlaanderen. Op basis van de wijze van regulering in Nederland en Wallonië werd een stappenplan uitgewerkt dat rekening houdt met de kenmerken van de Vlaamse watersector en met de opdrachten die decretaal toegewezen werden aan de reguleringsinstantie. In dat plan start de reguleringsinstantie met een uitgebreide adviserende functie en met een prestatie- en efficiëntievergelijking van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk. Het reguleringsmodel zal wellicht op korte termijn bijgestuurd moeten worden. Met de regionalisering van de prijscontrole van drinkwaterproductie en –levering krijgt de WaterRegulator immers bijkomende opdrachten toegewezen.

De uitvoering van een **prestatie- en efficiëntievergelijking** van de exploitanten werd deels toevertrouwd aan de watermaatschappijen zelf. Alle in Vlaanderen actieve exploitanten verbonden zich tot het jaarlijks vergelijken van minstens één aspect van de bedrijfsvoering door middel van een procesbenchmark. De koepelorganisatie van de watermaatschappijen, AquaFlanders, coördineert die procesbenchmarks. Aan de hand van deze procesbenchmarks kunnen de watermaatschappijen hun onderlinge prestaties per proces vergelijken. De resultaten van die oefening vormen een goede basis om concrete verbeterprojecten voor efficiëntieverhoging op te zetten. Door de uitvoering van de procesbenchmark toe te vertrouwen aan de watermaatschappijen zelf worden deze geresponsabiliseerd. Bovendien zijn zij als experts in de processen voor de productie en levering van drinkwater het best geschikt om die procesbenchmark uit te voeren. De procesbenchmarks worden door de sector gefinancierd. De WaterRegulator volgt die procesbenchmarks op en communiceert over de resultaten met alle stakeholders. Om tot een sunshineregulering te komen, is het immers noodzakelijk dat er degelijk en voor een voldoende ruim publiek over de resultaten gerapporteerd wordt. De resultaten van de prestatie- en efficiëntievergelijking moeten bij elk van de exploitanten leiden tot het opstellen en uitvoeren van actieplannen. Die actieplannen zullen door de WaterRegulator als kennisgeving opgevraagd worden en de uitvoering ervan zal worden opgevolgd.

Om de adviserende rol degelijk uit te bouwen, startte de WaterRegulator met het gestructureerd verzamelen van informatie over bijvoorbeeld tarieven, tariefstructuren, financiële cijfers, waterbalans en statuten in een databank, ‘waterbank’ genoemd. De informatie wordt voornamelijk ingezameld als basis voor de **onderzoeken** die de WaterRegulator uitvoert. De resultaten van die onderzoeken dienen als basis voor **aanbevelingen en adviezen** aan de watermaatschappijen en de Vlaamse minister bevoegd voor Leefmilieu.

Al vanaf het eerste jaar na de operationalisering werden de verzamelde cijfers gebundeld in een sectorrapport. Dat sectorrapport, ‘Watermeter’, draagt bij tot het **creëren van meer transparantie** in de publieke watervoorziening in Vlaanderen.

De afspraken over gegevensuitwisseling en benchmark tussen de watermaatschappijen, AquaFlanders en de VMM als WaterRegulator zijn vastgelegd in een protocol.

3 ACTIVITEITEN IN 2014

3.1 PRESTATIE- EN EFFICIËNTIEVERGELIJKING

In 2011 werd een meerjarenplan voor uitvoeren van procesbenchmarks opgesteld voor de periode 2012-2016. Daarin is vastgelegd welke bedrijfsprocessen van de drinkwatervoorziening door middel van procesbenchmarks vergeleken zullen worden. De uitvoering van de procesbenchmarks is toevertrouwd aan de watermaatschappijen, wordt gecoördineerd door AquaFlanders en opgevolgd door de WaterRegulator. Voor elk proces is een studie, een registratie-, een rapporterings- en een evaluatiefase voorzien.

De uitvoering van het meerjarenplan liep de voorbije jaren enige vertraging op. AquaFlanders stelde pas eind 2013 een externe consultant aan om de uitvoering van de eerste drie processen te begeleiden. In 2014 was er voor twee bedrijfsprocessen een benchmarks lopend, namelijk voor debiteurenbeheer en voor niet-geregistreerd verbruik.

3.1.1 DEBITEURENBEHEER

De procesbenchmark debiteurenbeheer betreft een eerste procesbenchmark rapport uit een reeks. De studie startte eind 2013 en liep af in het voorjaar van 2015.

De studiefase resulteerde in een definiëring van de scope van het proces debiteurenbeheer. De verschillende processtappen werden visueel in kaart gebracht door middel van een schematische voorstelling van het referentieproces. Vervolgens werd een maturiteitsmodel opgesteld waarmee op een kwalitatieve manier de vaardigheden van de organisatie met betrekking tot het proces geanalyseerd werden. Voor het opstellen van het maturiteitsraamwerk AQUA-BPMN werd gestart vanuit een bestaand procesraamwerk uit de literatuur dat aangepast werd aan het specifieke proces debiteurenbeheer van de watermaatschappijen in Vlaanderen. Met deze benadering komen er niet alleen pijnpunten naar boven, maar wordt er ook een pad tot verbetering aangereikt aan de watermaatschappijen. De laatste stap uit de studiefase betrof het definiëren van prestatie-indicatoren voor de tijd, snelheid, kost of opbrengst. Hiermee worden de prestaties van de verschillende watermaatschappijen op een kwantitatieve wijze beoordeeld en vergeleken. Op basis van deze analyse werden vervolgens aandachtspunten ter verbetering van het proces geïdentificeerd. Het resultaat uit de studiefase kwam tot stand in samenwerking met de werkgroep 'benchmark' binnen AquaFlanders waarin alle watermaatschappijen die actief zijn in Vlaanderen vertegenwoordigd zijn.

In de registratiefase werden de gegevens verzameld en geregistreerd. In de rapporterings- en evaluatiefase zullen de resultaten geanalyseerd en geëvalueerd worden en resulteren in aanbevelingen voor optimalisatie van de processen.

Elke exploitant zal op basis van de resultaten uit de procesbenchmark vervolgens afzonderlijk en verplicht een actieplan moeten opstellen onder toezicht van de WaterRegulator.

3.1.2 NIET-GEREGISTREERD VERBRUIK (NRW)

In het najaar van 2014 startte de procesbenchmark niet-geregistreerd verbruik (= non-revenu water, NRW). De studiefase ving aan met het opstellen van de generieke high-level procesbeschrijving voor het overkoepelend proces 'leakage management analyse' en de subprocessen 'active leakage control', 'pressure management' en 'lekherstellingen'. De prestatie-indicatoren werden ook al gedefinieerd. Naar analogie met de aanpak van de benchmark debiteurenbeheer zal een maturiteitsmodel opgesteld worden waarmee op een kwalitatieve manier de vaardigheden van de organisatie met betrekking tot het proces geanalyseerd worden. Het maturiteitsmodel voor NRW zal in 2015 verder in de werksessies van deze benchmark uitgewerkt worden. De studiefase liep af in het voorjaar van 2015. Daarop volgt aansluitend respectievelijk de registratiefase en de rapporterings- en evaluatiefase. Het finale rapport van deze procesbenchmark is voorzien in het najaar van 2015.

3.2 ONDERZOEK

3.2.1 ONDERZOEK NAAR TARIEFREGULERINGSMETHODE

Met de zesde staats hervorming werd de prijscontrole van drinkwater geregionaliseerd. Deze regionalisering biedt de opportuniteit om een tariefreguleringsmethode op te zetten die gelijkaardig is voor de verschillende componenten van de integrale waterfactuur. Het organiseren van toezicht op en de regulering van alle componenten van deze factuur binnen één organisatie (VMM) biedt de mogelijkheid om eenvoudiger synergiën op vlak van tariefregulering te onderzoeken en om hier vervolgens bij de ontwikkeling van tariefregulering rekening mee te houden.

figuur 2: Situering onderzoek tariefregulering

In 2014 liet de VMM, als WaterRegulator en Economisch Toezichthouder, daarom reeds onderzoeken welke methode voor tariefregulering van de componenten van de integrale waterfactuur het best aansluit bij de Vlaamse context. Het onderzoek werd uitgevoerd door RoyalHaskoningDHV.

De aandacht ging in het onderzoek uit naar het reguleren van het tarief, namelijk de tariefhoogte en de manier waarop het tarief tot stand komt. Tariefstructuur¹ en tariefdifferentiatie² zijn aanvullende elementen die het tarief bepalen, maar deze werden in deze studie niet ten gronde onderzocht. De figuur geeft aan (in het rode kader) welke elementen in dit onderzoek aan bod komen. Regulering van tariefdifferentiatie over de verschillende doelgroepen en de regulering van tariefstructuur worden niet meegenomen. Deze aspecten zitten vervat in andere reeds uitgevoerde en lopende onderzoeken.

Belanghebbenden (watermaatschappijen, rioolbeheerders, Aquafin, SERV, Mina-raad) werden in de loop van het onderzoek beperkt geconsulteerd over hun voorkeuren bij de principes van tariefregulering in één belanghebbendenbijeenkomst.

1 De opbouw van het tarief, bijvoorbeeld in een vast en variabel deel en/of in verschillende blokken met een ander tarief voor een andere hoeveelheid.
2 Verschillende afnemers betalen verschillende tarieven voor hetzelfde product of dienst afhankelijk van de kenmerken van de afnemer. Voorbeelden zijn een ander tarief voor een huishouden en een bedrijf, en een lager tarief voor personen met een lager inkomen.

3.2.2 IMPACTANALYSE SCENARIO'S UNIFORME TARIEFSTRUCTUUR DRINKWATERCOMPONENT

Met het regeerakkoord van de Vlaamse Regering van 23 juli 2014 besliste de Vlaamse Regering om een aantal zaken met betrekking tot de tariefstructuur van de integrale waterfactuur te wijzigen. In haar Beleidsnota heeft Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw Joke Schauvliege deze doelstellingen verder verfijnd. Ze stelt in haar beleidsbrief het volgende:

- Met ingang van 1 januari 2016 schaf ik de 'gratis' m³ water af en voer ik tegelijkertijd voor waterafvoer en -zuivering een vaste vergoeding in die gepaard gaat met een vermindering van de variabele vergoedingen voor waterlevering en waterafvoer en -zuivering en verminder ik tegelijkertijd beide vaste vergoedingen in verhouding tot het kindertal of de gezinsomvang.
- Er wordt een uniforme tariefstructuur voor alle watermaatschappijen uitgewerkt, met voldoende stimulansen voor duurzaam watergebruik door de gebruikers en aandacht voor beschermde klanten en grootverbruikers.

In voorbereiding op de uitwerking van nieuwe regelgeving simuleerde de WaterRegulator eind 2014 de impact van een aantal passende uniforme tariefstructuren voor de drinkwatercomponent. Het resultaat werd in een simulatienota op 9 december 2014 aan het kabinet van de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw voorgelegd.

Deze impactanalyse werd uitgevoerd met het model en de methode die eind 2012 in opdracht van de WaterRegulator door VITO werd ontwikkeld³. Met dit model kunnen tariefstructuurscenario's vergeleken en beoordeeld worden met behulp van indicatoren voor de vijf vooropgestelde criteria. Deze criteria zijn: duurzame kostenterugwinning, duurzaam waterverbruik, eenvoud, billijkheid en uniformiteit.

Uitgangspunt voor de impactberekeningen met dit model zijn gelijkblijvende inkomsten voor elk van de watermaatschappijen. Alternatieven waarbij meer of minder inkomsten gegenereerd worden, zijn er niet in meegenomen. Dit neemt niet weg dat ze het onderzoeken waard kunnen zijn.

De keuze van de doorgerekende scenario's gebeurde rekening houdend met het bepalingen in het regeerakkoord en de beleidsbrief van de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, met de standpunten van de SERV⁴ en met de van AquaFlanders ontvangen opmerkingen bij de resultaten van het VITO-onderzoek en met de resultaten van de eind 2013 uitgevoerde marktbevraging⁵. De relevante passages uit deze documenten zijn opgenomen in tabel 2.

3 VITO, Onderzoek naar een uniforme tariefstructuur voor leidingwaterproductie en -levering in Vlaanderen, 2012

4 SERV, Tarifiering van drinkwater, 2014

5 VMM, Waterpeiling 2014, 2015

tabel 1: Overzicht bepalingen tariefstructuur

Scenario	
Beleidsbrief / Regeerakkoord	Afschaffen kosteloze levering 15m ³
	Corrigeren afschaffen kosteloze levering in dalen variabele vergoeding
	Correctie naar gezinsgrootte in vaste vergoeding
	Stimuleren duurzaam watergebruik
	Aandacht voor sociaal zwaksten
	Aandacht voor grootverbruikers
SERV-advies Tarifiering van drinkwater, 16/6/2014'	Vaste vergoeding zo laag mogelijk
	Vaste vergoeding niet gekoppeld aan gezinsgrootte
	Gerichte bijsturing 15m ³ in aantal m ³
	Gerichte bijsturing 15m ³ door toekennen per gezin en niet per persoon
	Gerichte bijsturing 15m ³ door niet meer kosteloos, maar laag tarief
Marktonderzoek	Uniforme berekening van de waterfactuur over Vlaanderen
	Uniforme hoogte van de waterfactuur over Vlaanderen
	Progressieve structuur met 3 schijven (goedkoop basisverbruik, duur luxeverbruik)
	Structuur die rekening houdt met gezinsgrootte
	Lage vaste vergoeding (tot 50€)
Sector-opmerkingen	Effecten van grotere of lagere vaste vergoeding nog te onderzoeken
	Correctiefactoren voor bedrijven en tweede verblijven nog te onderzoeken
	Te onderzoeken bijkomende piste met korting op de vaste vergoeding afhankelijk van gezinsgrootte zodat een eenpersoonsgezin de grootste korting krijgt.

Resultaten

De resultaten van de simulaties worden in de nota weergegeven voor verschillende type-gebruikers. De impact wordt weergegeven voor 1-, 2- en 4-persoons gezinnen, voor een vrijgesteld 1-persoonsgezin, voor een abonnee zonder gedomicilieerden met een verbruik van 100 m³ en een abonnee zonder gedomicilieerden met een verbruik van 1000 m³. Voor elke watermaatschappij wordt de drinkwatercomponent berekend volgens de huidige en de voorgestelde tariefstructuur en worden beide resultaten vergeleken. Voor abonnees met gedomicilieerden werd ook de impact gesimuleerd bij 'lage' en 'hoge' verbruikers. Een lage verbruiker verbruikt in de simulaties 25% minder dan een gemiddelde verbruiker, een hoge verbruiker verbruikt 25% meer. Op die manier wordt een ruim en realistisch beeld gegeven van de impact van een structuur.

Om de impact van een structuur te kunnen beoordelen moet een goede tariefstructuur meer zijn dan enkel een generieke formule en moeten ook een aantal parameters zoals volumegrenzen en tarieven nader bepaald worden.

Volumegrenzen

In de gekozen scenario's met meerdere tariefblokken voor de variabele vergoeding, werd geopteerd voor gelijke schijfgrenzen over Vlaanderen. Het waterverbruik van de abonnees varieert evenwel regionaal. Zo is het leidingwaterverbruik van gezinnen gemiddeld het laagst is in West-Vlaanderen en het hoogst in Antwerpen. De oorzaak van deze verscheidenheid is wellicht divers: onder andere de mogelijkheden van alternatieve waterwinning, verschillende gewoonten, de spreiding van de gezinnen. Een wetenschappelijk onderzoek naar de oorzaak van deze verscheidenheid en naar een onderbouwing van schijfgrenzen wordt opgestart in 2015. Omdat er nog geen objectieve criteria zijn die regionaal verschillende schijfgrenzen onderbouwen, worden ze in deze simulatie-oefening gelijk gesteld over heel Vlaanderen.

Tarieven

Voor het uitvoeren van impactberekeningen is het noodzakelijk om tarieven aan de verschillende onderdelen van de structuur tarieven toe te wijzen. Die tarieven zijn berekend per watermaatschappij zodat het resultaat budgetneutraal is. Zowel scenario's waarbij uniforme tarieven voor tariefstructuuronderdelen over de watermaatschappijen vastgelegd werden (bv. 25 € vast vergoeding per abonnee) als scenario's waarbij tarieven in functie van Td vastgelegd werden (bv. 20 x Td) werden doorgerekend. Deze Td is een generieke indicator die verschilt tussen watermaatschappijen, maar die voor elke watermaatschappij op dezelfde manier werd berekend. Het voordeel van het verwerken van een dergelijke indicator in de verschillende onderdelen van de tariefstructuur is dat de 'prijs' van de verschillen tussen de watermaatschappijen niet opgevangen moet worden in één deel van de tariefstructuur (bv. alleen in de prijs van de marginale schijf), maar gespreid wordt over de hele structuur. We berekenden voor deze simulaties Td als het quotiënt van de totaal gefactureerde vaste en variabele vergoedingen voor drinkwatervoorziening per maatschappij (€/jaar) en de totale gefactureerde hoeveelheden verbruik (m³/jaar).

Algemene vaststellingen

- Algemeen kan besloten worden dat het invoeren van een uniforme tariefstructuur een impact zal hebben voor nagenoeg alle abonnees. De doorrekening van de kosten wordt er immers door herverdeeld, waardoor er winnaars en verliezers zullen zijn.
- De keuze van de scenario's is gebaseerd op de beleidsbrief van de minister, op de eerder ontvangen opmerkingen van de SERV en AquaFlanders en op de resultaten van het marktonderzoek. Het blijkt niet mogelijk om met één structuur aan alle vragen tegemoet te komen.
- Er is een groot verschil tussen de watermaatschappijen in kostenstructuren, in het aantal abonnees, in de klantensamenstelling en in hun jaarlijks gemiddeld verbruik. Dit leidt tot prijsverschillen voor leidingwater tussen de maatschappijen. Eén unieke structuur met volledig identieke volumegrenzen en identieke tarieven kan niet tot een goede kostenterugwinning leiden voor alle maatschappijen gelijktijdig. Een optimale tariefstructuur zal daarom moeten gebaseerd worden op een evenwicht tussen parameters die vastliggen en parameters die per maatschappij kunnen ingevuld worden, eventueel binnen bepaalde grenzen.
- Om duurzaam watergebruik door de gebruikers te stimuleren is een relatief groot aandeel van de waterfactuur gebaseerd op het effectief gemeten waterverbruik nodig. De hoogte van de vaste vergoeding bepaalt dus in belangrijke mate de 'duurzaamheidsstimulans' die men wil geven met de tariefstructuur. Immers hoe hoger de vaste component, hoe minder de abonnee door aanpassing van zijn waterverbruik impact heeft op de hoogte van zijn waterfactuur.

- Het invoeren van een relevante korting per kind of gezinslid op de vaste vergoeding impliceert dat een relatief hoge vaste vergoeding als startbasis nodig is en conflicteert dus met het stimuleren van duurzaam watergebruik door de gebruikers.
- Uit alle simulaties in deze oefening waarbij een korting per persoon op de vaste vergoeding werd doorgerekend blijkt dat kleine gezinnen met een zuinig leidingwaterverbruik hier het minste baat bij hebben. 65% van de Vlaamse gezinnen zijn 1- en 2-persoonsgezinnen.
- Aangezien het waterverbruik van gezinnen samenhangt met de grootte van het gezin worden de schijfgrenzen bij het invoeren van een progressieve tariefstructuur voor deze abonnees best vastgelegd rekening houdend met de gezinsgrootte.
- Voor abonnees met gedomicilieerden (gezinnen) is het mogelijk om verbruiksgrenzen vast te leggen die toelaten basisverbruik goedkoop te houden, standaardverbruik duurder en eventueel over-verbruik nog duurder. Dat een dergelijke progressieve structuur bijdraagt tot een zuiniger watergebruik is niet één op één te bewijzen. Een dergelijke structuur wordt evenwel aanvaard als rechtvaardig (cf. resultaat marktonderzoek). Door de grenzen zo te kiezen dat nagenoeg alle huishoudelijk verbruik zich in de eerste schijven bevindt, kan het risico voor de watermaatschappijen beperkt worden en toch een stimulans gegeven worden. Voor abonnees zonder gedomicilieerden (bedrijven en tweede-verblijven) is het minder evident om uitgaande van het algemeen verbruiksprofiel schijfgrenzen vast te leggen. Er zijn immers geen typische bedrijven of typische tweede-verblijven.
- Bij het invoeren van een tariefstructuur moet aandacht besteed worden aan de impact voor de abonnees met een sociale correctie op de waterfactuur of compensatie. Omdat in de huidige regelgeving alleen een vrijstelling of compensatie van de vaste vergoeding voorzien is, doet elke toename van de variabele vergoeding deze kwetsbare groep extra bijdragen bij ongewijzigde sociale correctie.
- De gesimuleerde twee- en drie-blokstructuren scoren in het algemeen beter voor de vooropgestelde criteria. Door het tegelijkertijd invoeren van een uniforme tariefstructuur en een onderbouwde tariefregulering kan de kostenterugwinning gegarandeerd worden, ook bij tariefstructuren die minder goed scoren voor duurzame kostenterugwinning. Een degelijke tariefreguleringsmethode moet ervoor zorgen dat er voldoende inkomsten zijn om de exploitatie van het openbaar netwerk te garanderen én om de nodige investeringen in de infrastructuur te kunnen doen.

De WaterRegulator stelde daarom voor om, uitgaande van de ervaring uit deze greep van scenario's, een aantal scenario's verder te verfijnen en mee te nemen in de impactberekeningen voor de integrale waterfactuur. Namelijk deze waarbij de drinkwatercomponent van de integrale waterfactuur bepaald wordt voor gezinnen met een progressieve twee- of drie-blokstructuur met relatief lage vaste vergoeding, zonder gezinscorrectie op de vaste vergoeding, maar met gezinscorrectie in de variabele vergoeding.

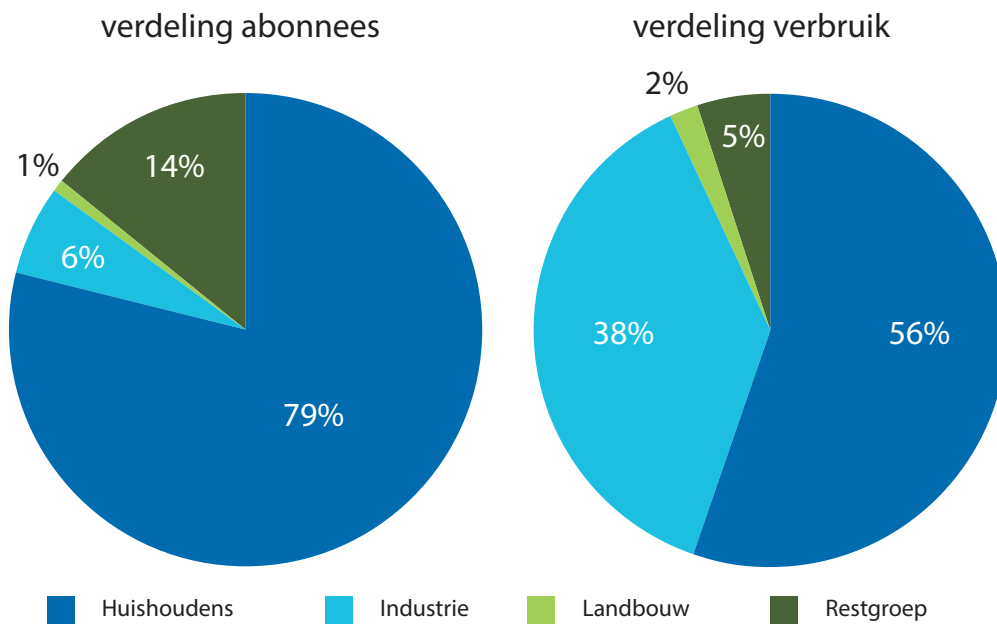
3.2.3 KLANTEN- EN VERBRUIKSPROFIELEN

Met het onderbouwen van de tariefstructuursimulaties voor een uniforme tariefstructuur was het noodzakelijk om ook een grondige analyse te maken van de klantenprofielen en verbruikspatronen per watermaatschappij.

Resultaten

Om een algemeen beeld van de klantengroepen te krijgen werden de abonnees op basis van de beschikbare informatie ingedeeld in de drie in de 'Kaderrichtlijn Water' genoemde doelgroepen (huishoudens, industrie en landbouw). Voor elke doelgroep werd het aandeel in het totaal aantal abonnees berekend en het aandeel in het totaal gefactureerd waterverbruik. Hieruit is gebleken dat bijna 80% van de abonnees huishoudens zijn en dat zij goed zijn voor meer dan de helft (56%) van het in 2012 gefactureerde leidingwater. De industrie vertegenwoordigt slechts 7% van het aantal abonnees, maar ze is wel goed voor 38% van het verbruik. Landbouw vertegenwoordigt met 1% van de abonnees een zeer kleine groep en is goed voor iets meer dan 2% van het verbruik.

figuur 3: Verdeling van abonnees en gefactureerd waterverbruik over doelgroepen (2012)

Bron: VMM, Watermeter 2013

Focussen we verder op de huishoudens dan merken we dat de gezinsverdunding in Vlaanderen de evolutie van deze klantengroep verklaart. Het aantal personen in een gemiddeld gezin is in 10 jaar met 3% afgenomen (van 2,40 naar 2,34 personen per gezin). Het aantal gezinnen stijgt evenwel en is in dezelfde periode toegenomen met 9 %.

De 1- en 2-persoonsgezinnen maken in 2012 reeds 65% (31% + 34%) uit van het totaal aantal gezinnen in Vlaanderen. Deze trends weerspiegelen zich ook in de evolutie van het aantal abonnees van de watermaatschappijen.

De 1- en 2-persoonsgezinnen vertegenwoordigen bijna de helft van alle abonnees (20% + 28%). De 3-, 4- en 5-persoonsgezinnen zijn samen goed voor iets minder dan 30% (13% + 12% + 4%). Grote gezinnen met 6 of meer gedomicileerden vertegenwoordigen minder dan 3% van het aantal abonnees. Abonnees zonder gedomicileerden hebben een aandeel van 21%. De kleine gezinnen kennen ook de sterkste groei bij de abonnees. Hun absolute aantal is de laatste vijf jaar met respectievelijk 8% (1-pers.) en 4% (2-pers.) toegenomen. Het aandeel van de 1-persoons gezinnen in het gefactureerd verbruik is met 1,7 % toegenomen. Dit staat wel tegenover een 'groei' van 8% in aantal 1-persoonsgezinnen.

tabel 2: Evolutie van het aantal abonnees en hun aandeel in het verbruik

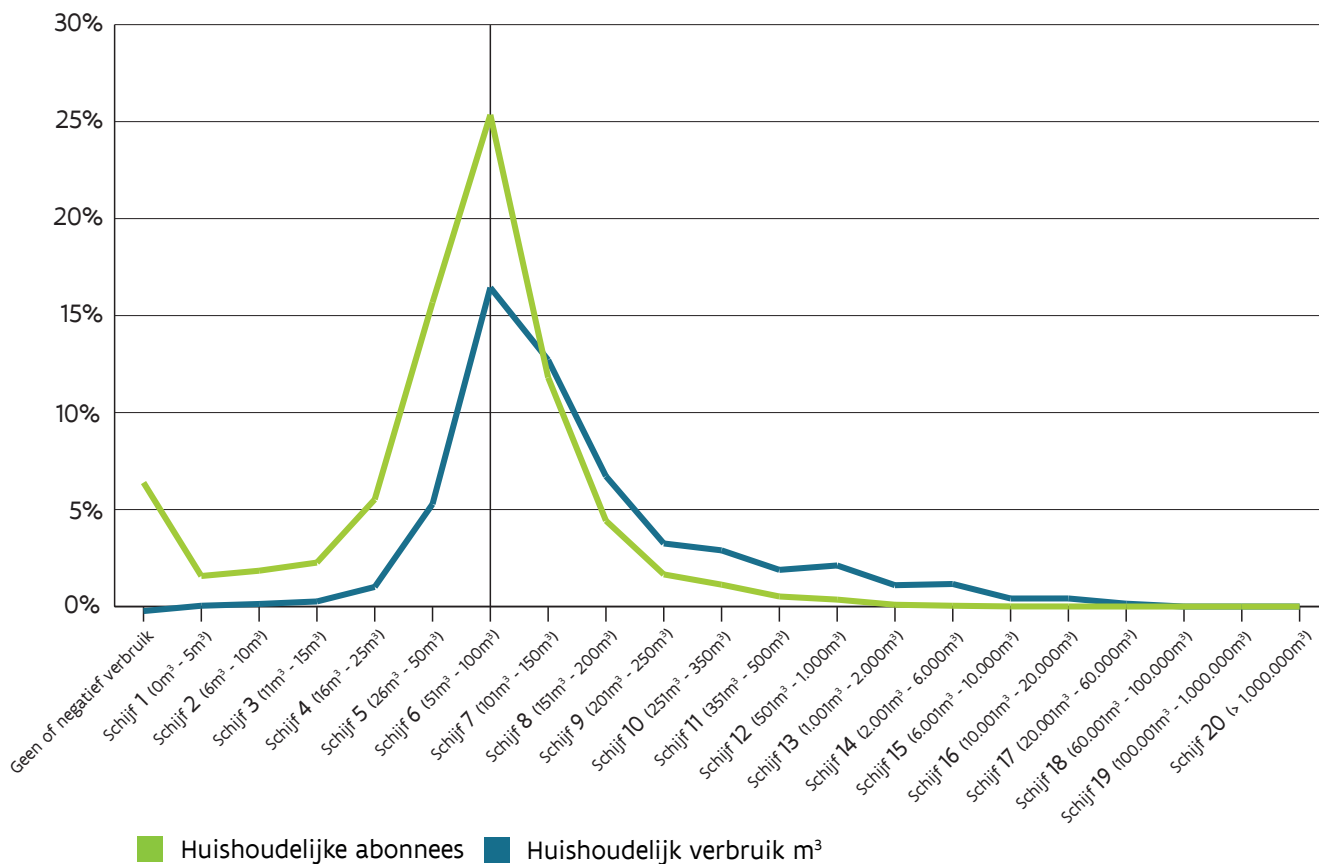
Aantal gedomicileerden	Aandeel in totaal aantal abonnees 2012	Evolutie aantal abonnees 2009 2012	Aandeel in totaal gefactureerd verbruik 2012	Evolutie verbruik (aantal m) 2009 2012
1	20,1%	8,1%	6,8%	1,7%
2	27,8%	4,1%	15,5%	0,5%
3	12,9%	-0,1%	10,4%	-3,9%
4	11,9%	2,2%	11,8%	-1,7%
5	4,2%	1,6%	5,0%	-3,8%
6	1,3%	3,1%	1,9%	-3,9%
7	0,5%	0,9%	0,9%	-2,9%
8	0,2%	0,4%	0,5%	-14,0%
9	0,1%	1,2%	0,4%	-4,4%
10	0,1%	1,8%	0,3%	-2,6%
10+	0,4%	3,4%	5,2%	2,2%
Geen	20,5%	6,9%	41,3%	-1,2%
	100%	4,5%	100%	-1,2%

Bron: VMM,Watermeter 2013

Bij het invoeren van progressieve of degressieve tariefstructuren zijn schijfgrenzen (volumegrenzen) belangrijk. De WaterRegulator heeft op basis van de facturatieperiode en het gefactureerde verbruik in 2012 voor elke abonnee het jaarleidingwaterverbruik berekend. Vervolgens is voor alle abonnees hun respectievelijk gefactureerd verbruik toegewezen aan de relevante jaarverbruiksschijven. Uit de analyse blijkt dat meer dan 75% van alle abonnees een gefactureerd verbruik heeft dat lager ligt dan 100 m³ per jaar.

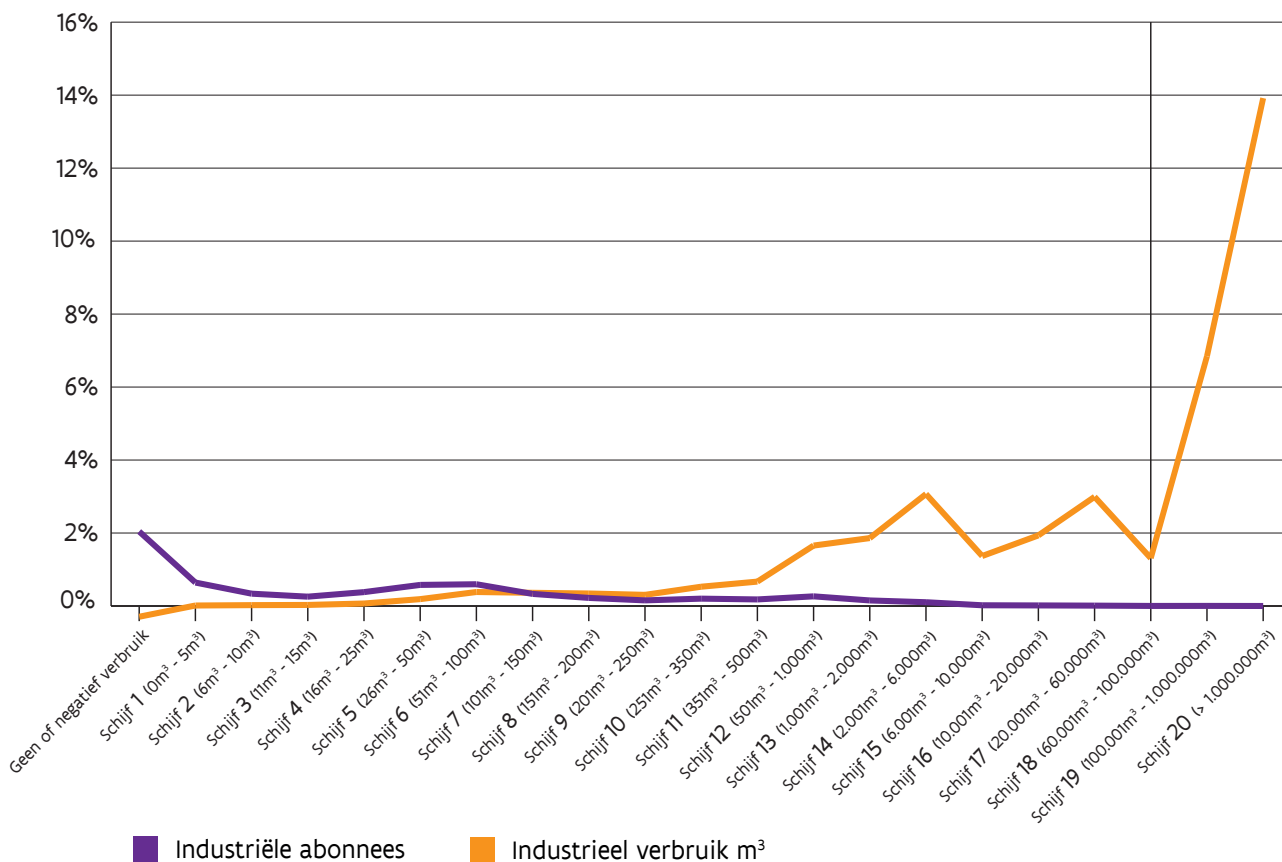
figuur 4: Berekend jaarleidingwaterverbruik vertaald in verbruikschijven voor de doelgroep huishoudens

Bron: VMM, Watermeter 2013

Huishoudens hebben onmiskenbaar het overgrote aandeel in die groep. Zij zijn dan ook zo goed als volledig verantwoordelijk voor het verbruik lager dan 100 m³ per abonnee. Wanneer men de groep van huishoudens verder in detail bekijkt, valt vooral op dat de grootste groep (25%) een jaarleidingwaterverbruik heeft dat tussen 50 en 100 m³ ligt. 16 % verbruikt tussen 25 en 50 m³. Ongeveer 12% heeft een factuur voor een verbruik lager dan 15 m³ per jaar.

figuur 5: Berekend jaarleidingwaterverbruik vertaald in verbruikschijven voor de doelgroep industrie

Bron: VMM, Watermeter 2013

Wanneer men specifiek naar de groep industrie kijkt, blijkt dat, ten opzichte van alle verbruiksschijven, er merkbaar meer verbruik zit tussen 1.000 m³ en 6.000 m³. Het echt grote industriële verbruik zit evenwel vooral geconcentreerd boven 100.000 m³. Dit is bovendien een zeer beperkt aantal abonnees (0,004% van het totaal aantal abonnees) die samen bijna 21% van het totale leidingwaterverbruik voor hun rekening nemen.

3.2.4 WATERPEILING 2014

Eind 2013 peilde de WaterRegulator in een marktonderzoek bij Vlaamse huishoudelijke leidingwatergebruikers naar de wijze van berekening van de waterfactuur (tariefstructuur) en de perceptie van de drinkwaterprijs. Het betreft een herhaling, verfijning en uitbreiding van de bevraging die eind 2010 en eind 2011 werd uitgevoerd. De deelnemers hadden bij de vragen over tariefstructuur duidelijk een meer uitgesproken mening dan bij de vragen naar de perceptie van de waterprijs. Het aandeel van de ondervraagden dat 'geen mening' aankruiste bij de vragen die betrekking hebben op tariefstructuur lag opmerkelijk lager in vergelijking met de vragen naar perceptie van de waterprijs.

Resultaten

In het eerste deel van het rapport over het resultaat van de peiling behandelt de WaterRegulator de mening van de Vlaming bij de criteria ter beoordeling van de tariefstructuur van de waterfactuur. De WaterRegulator onderzoekt meer bepaald of het vastleggen van een uniforme tariefstructuur over heel Vlaanderen, ook voor de drinkwatercomponent, zinvol is. Deze peiling kadert in het onderzoek naar het invoeren van een uniforme tariefstructuur voor leidingwater in Vlaanderen. De analyse van de resultaten geeft aan dat de huishoudens een afgetekende voorkeur (> 70 %) hebben voor:

- een uniforme berekening van de waterfactuur over Vlaanderen, dus voor een uniforme tariefstructuur;
- een uniforme hoogte van de waterfactuur over Vlaanderen;
- het voorzien van een sociale correctie op de waterfactuur voor de sociaal zwakkeren;
- een progressieve tariefstructuur, waarbij het veelverbruik duurder en het basisverbruik goedkoop (niet gratis) is;
- een structuur waarin rekening gehouden wordt met de gezinsgrootte (afhankelijkheid schrijfgrootte van gezinsgrootte);
- een lage vaste vergoeding.

De WaterRegulator stelt ook vast dat jongeren (-35-jarigen) significant meer gaan voor het stimuleren van duurzaam watergebruik en individualiseren, waar ouderen (+50-jarigen) meer gaan voor billijkheid en solidariseren. Er blijkt geen overduidelijke voorkeur voor één vooropgesteld criterium ter beoordeling van tariefstructuren (aanzetten tot duurzaam watergebruik, administratieve eenvoud, billijkheid en uniformiteit). Het eenvoudig herkenbaar zijn van de waterfactuur scoort relatief wel iets beter dan de andere criteria.

In het tweede deel worden de meer algemene vragen over de kennis van de watermaatschappij, duurzaam watergebruik en de perceptie van de waterprijs geanalyseerd:

Kennis watermaatschappij

- Ongeveer de helft van de Vlaamse bevolking kent zijn watermaatschappij.
- De kennis van de watermaatschappij varieert sterk van maatschappij tot maatschappij. De grotere watermaatschappijen in Vlaanderen zijn algemeen beter bekend bij hun abonnees dan de kleinere.

Bewust waterverbruik

- Bijna 90% van de ondervraagden vindt duurzaam watergebruik belangrijk.
- Slechts 25% volgt zijn waterverbruik actief op. Een actieve opvolging van het waterverbruik (bv. regelmatige controle van de waterteller) kan wellicht nog meer gestimuleerd worden.

Kennis drinkwaterfactuur

- De kennis van de verschillende componenten van de integrale drinkwaterfactuur, die sinds 2005 ingevoerd werd, is groot. Opvallend is wel dat nagenoeg een derde van de deelnemers aan de enquête denkt dat ook het onderhoud van waterwegen vervat zit in de drinkwaterfactuur.
- Meer dan de helft van de ondervraagden weet dat jaarlijks een hoeveelheid water kosteloos geleverd wordt.
- Meer dan twee derden van de deelnemers vindt zijn waterfactuur duidelijk genoeg. Wie zijn waterfactuur onduidelijk vindt, wijt dit vooral aan een niet verstaanbaar zijn van de berekeningswijze van het factuurbedrag.
- De drinkwaterfactuur wordt door de helft van de abonnees slechts vluchtig overlopen. Jongeren controleren hun waterfactuur duidelijk minder grondig.
- De algemene kennis over drinkwater en zijn prijs neemt toe naar mate de factuur grondiger bekeken wordt.

Perceptie verhouding prijs – kwaliteit

- De helft van de Vlamingen vindt de hoogte van de waterfactuur normaal (niet hoog en niet laag).
- De helft van de ondervraagden heeft geen mening over de correctheid van de prijs.
- Ten opzichte van eerdere marktbevragingen wordt meer aangegeven dat het aandeel van de waterfactuur in het huishoudbudget groot is. Ongeveer een vierde van de ondervraagden zijn het eens met deze stelling. Het ervaren van de grootte van het aandeel van de waterfactuur in het totaal huishoudbudget neemt af bij toename van de scholingsgraad. Dit sluit aan bij aanwijzingen uit andere onderzoeken stellende dat gemiddeld het huishoudbudget van ouderen en laaggeschoolden kleiner is.
- Iets meer dan één vierde van de deelnemers geeft aan dat kraantjeswater een goede prijs-kwaliteit verhouding heeft. De lager geschoolden zijn het hier significant minder mee eens dan de hoger opgeleiden. Ook hier wordt vastgesteld dat het aandeel dat niet akkoord gaat met de stelling toegenomen is over de jaren.

Lees het volledige rapport: <https://www.vmm.be/publicaties/waterpeiling-2014>

3.3 ADVIEZEN

3.3.1 ADVISERING ONTWERPREGELGEVING

In 2014 verstrekte de WaterRegulator op vraag van de Vlaamse minister bevoegd voor Leefmilieu drie adviezen bij ontwerpen van ministeriële besluiten met nadere regels tot uitvoering van de sociale openbare dienstverplichtingen en de rapportering hierover en met een aanpassing betreffende keuring van de binneninstallatie en de privéwaterafvoer.

Hierbij werden een aantal aandachtspunten en concrete voorstellen tot aanpassing geformuleerd.

Meer weten: <https://www.vmm.be/wetgeving/adviezen-waterregulator>

3.3.2 ADVISERING PRIJSVERHOOGINGSAANVRAGEN

De regulering van de prijs van het drinkwater werd met de zesde staatshervorming geregionaliseerd. Tot 30 juni 2014 was de bepaling van de maximumprijs voor de waterdistributie een bevoegdheid van de federale overheid. De watermaatschappijen kunnen de maximumtarieven die ze toepassen voor waterdistributie niet vrij verhogen, maar moeten hiertoe een aanvraag richten tot de federale minister van Economie. Deze wint, vooraleer een beslissing over de prijsverhogingsaanvraag te nemen, verplicht advies in bij de Commissie tot Regeling der Prijzen. De commissie hoort de WaterRegulator als expert bij elke prijsverhogingsaanvraag van een watermaatschappij actief in Vlaanderen.

Vanaf 1 juli 2014 is niet langer de Federale minister van Economie bevoegd, maar de Vlaamse minister van Economie. Tot er een nieuwe regelgeving voor de regulering van de drinkwaterprijs van kracht is, blijven de procedures voor het verkrijgen van een prijsverhoging zoals voor 1 juli 2014 van kracht. De WaterRegulator verstrekte in 2014 zeven adviezen bij prijsverhogingsaanvragen aan de Commissie tot Regeling der Prijzen.

3.4 CREËREN VAN TRANSPARANTIE

3.4.1 WATERMETER 2013

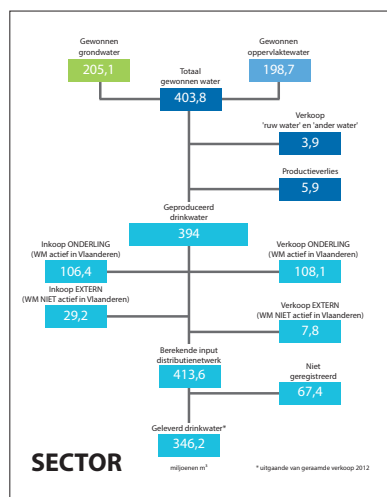
Voor het vierde jaar op rij publiceerde de VMM het rapport 'Watermeter'. Door het publiek beschikbaar stellen van kerncijfers wil de WaterRegulator bijdragen tot een verhoogde transparantie in de productie en levering van leidingwater. Vooral de publicatie 'Watermeter' draagt daartoe bij. Naast een actualisatie van de kerncijfers worden jaarlijks een aantal nieuwe elementen aangebracht. De WaterRegulator beschikt ook steeds over meer cijfers, wat toelaat om veel van de informatie mee te geven tot op het niveau van de watermaatschappijen. Zo is in de uitgave Watermeter 2013 onder meer een overzicht toegevoegd van de infrastructuur voor productie en levering van leidingwater zoals netlengte en opslagcapaciteit per watermaatschappij, alsook een overzicht van de productie voor Vlaanderen, in Vlaanderen, in Wallonië en in het buitenland. De waterbalans voor Vlaanderen is in de Watermeter 2013 ook ontleed tot op het niveau van de watermaatschappijen.

Kenmerken van de drinkwatervoorziening in Vlaanderen

Het aantal exploitanten daalt. De kleinere exploitanten verdwijnen, de grotere worden groter. Zo is GW Hoeilaart overgenomen door De Watergroep op 1 januari 2014. IWM wordt door De Watergroep overgenomen op 1 januari 2015.

De waterbalans

In deze editie is een waterbalansfiguur per watermaatschappij opgenomen. 51% van het water dat gewonnen wordt voor de Vlaamse sector is grondwater, 49% is oppervlaktewater.

De Watergroep en Pidpa zijn de grootste grondwaterwinners. De Watergroep wint 88 mln. m³ grondwater, Pidpa wint bijna 65 mln. m³. AWW is met 144 mln. m³ de grootste oppervlaktewaterwinner. ISWA en IWVA winnen samen iets meer dan 10 mln. m³ grondwater. TMVW heeft een beperkte winningscapaciteit en koopt het overgrote deel van het door hun geleverde water in. IWVB wint geen water en koopt alle geleverde water in. VIVAQUA wint 49 mln. m³ water voor Vlaanderen en verkoopt hiervan 47 mln. m³ aan andere Vlaamse exploitanten. Zelf levert het 2 mln. m³ aan Vlaamse abonnees.

De totale geproduceerde hoeveelheid water in 2012 is 394 mln. m³. De geleverde hoeveelheid water aan abonnees wordt geraamd op 346 mln. m³, het niet-geregistreerd verbruik op zo'n 67,4 mln. m³ of 16% van de berekende input in het distributienet.

Drinkwaterkwaliteit

Het water aan de kraan is van een goede kwaliteit, ook de kwaliteit van het water in het net voldoet in ruime mate aan de normen.

De prijs van leidingwater

'De prijs van leidingwater' krijgt ook in deze editie van de Watermeter de nodige aandacht. Zowel de integrale waterfactuur als de drinkwatercomponent en hun evolutie van de prijs van water komen terug uitgebreid aan bod. Voor de drinkwatercomponent van de integrale waterfactuur wordt aandacht besteed aan de grote verscheidenheid aan tariefstructuren.

Er bestaat immers nog geen wetgeving die een uniforme tariefstructuur voor de drinkwatercomponent vastlegt. Er is in 1997 wel wettelijk bepaald dat elke in Vlaanderen actieve exploitant aan zijn abonnees per op 1 januari gedomicilieerde persoon verplicht 15m³ leidingwater kosteloos moet leveren. Deze maatregel zorgt ervoor dat elke mogelijke gehanteerde tariefstructuur, voor abonnees met gedomicilieerden, progressief is en gepersonaliseerd rekening houdt met de gezinsgrootte.

Tabel 3 illustreert de verscheidenheid aan tariefstructuren voor huishoudelijke abonnees. Voor de variabele vergoeding zijn er verschillen, zowel naar het aantal toegepaste tariefschijven, naar het volume opgenomen in de tariefschijven, als naar de toepassing van de tariefschijven. Ook voor de vaste vergoeding zijn er verschillen, namelijk een aanrekening per wooneenheid of per abonnee.

Naast de voor iedereen wettelijk bepaalde eerste (kosteloze) schijf opteren AWW, Pidpa en De Watergroep voor één betalende schijf (schijf 2), onafhankelijk van het verbruik.

TMVW, VIVAQUA en GW Hoeilaart hebben meer stimulansen voor duurzaam watergebruik ingebouwd en gebruiken progressieve structuren. Zij hanteren meerdere tariefschijven waarvan de eerder beperkte volumes aangepast worden pro rata het aantal gedomicilieerden en waarvan de tarieven oplopen van gratis 'basis' verbruik over betalend 'normaal' gebruik tot duur 'luxe' verbruik.

De overige maatschappijen hebben tussenliggende structuren met één of twee begrensde schijven. Bij die maatschappijen is de bovengrens van de eerste betalende schijf (schijf 2) meestal zo hoog, dat het verbruik van een gezin veelal volledig verrekend wordt binnen die schijf 2.

tabel 3: Overzicht van toegepaste tariefstructuren voor de drinkwatercomponent in Vlaanderen (2013)

Vaste vergoeding		Variabele vergoeding (verbruik)						
		Schijf 1 Volume (m ³) Bovengrens	Schijf 2 Volume (m ³) Bovengrens	Schijf 3 Volume (m ³) Bovengrens	Schijf 4 Volume (m ³) Bovengrens	Schijf 5 Volume (m ³) Bovengrens	Schijf 6 Volume (m ³) Bovengrens	Schijf 7 Volume (m ³) Bovengrens
€ / jaar		€ / m ³	€ / m ³	€ / m ³	€ / m ³	€ / m ³	€ / m ³	€ / m ³
AGSO Knokke-Heist	per wooneenheid	15 m ³ pp	1.000 m ³	oneindig				
	€ 22,00	€ 0,00	€ 2,15	€ 1,73				
AWW	per wooneenheid	15 m ³ pp	oneindig					
	€ 62,50	€ 0,00	€ 1,41					
Brabant Water	per wooneenheid	15 m ³ pp	300 m ³	oneindig				
	€ 70,44	€ 0,00	€ 0,88	€ 0,88				
De Watergroep Limburg	per abonnee	15 m ³ pp	oneindig					
	€ 48,17	€ 0,00	€ 1,57					
De Watergroep Oost-Vlaanderen	per abonnee	15 m ³ pp	oneindig					
	€ 48,17	€ 0,00	€ 2,10					
De Watergroep Vlaams-Brabant	per abonnee	15 m ³ pp	oneindig					
	€ 48,17	€ 0,00	€ 2,02					
De Watergroep West-Vlaanderen	per abonnee	15 m ³ pp	oneindig					
	€ 48,17	€ 0,00	€ 2,13					
GW Hoeilaart	per wooneenheid	15 m ³ pp	5.000 m ³	oneindig				
	€ 29,75	€ 0,00	€ 1,61	€ 1,60				
IWM	per wooneenheid	15 m ³ pp	5.000 m ³	oneindig				
	€ 50,00	€ 0,00	€ 1,80	€ 1,60				
IWVA	per wooneenheid	15 m ³ pp	1.200 m ³	60.000 m ³	oneindig			
	€ 46,79	€ 0,00	€ 1,86	€ 1,61	€ 1,07			
IWVB	per wooneenheid	15 m ³ pp	1.000 m ³	oneindig				
	€ 42,16	€ 0,00	€ 2,47	€ 1,70				
Pidpa	per wooneenheid	15 m ³ pp	oneindig					
	€ 57,89	€ 0,00	€ 1,28					
TMVW	per wooneenheid	15 m ³ pp	35 m ³ pp	forfait 15 m ³ *	500 m ³	50.000 m ³	100.000 m ³	oneindig
	€ 45,49	€ 0,00	€ 2,28	€ 2,28	€ 2,92	€ 1,39	€ 1,33	€ 1,20
VIVAQUA - Kraainem	per wooneenheid	15 m ³ pp	30 m ³ pp	60 m ³ pp	oneindig			
	€ 38,37	€ 0,00	€ 2,47	€ 3,10	€ 3,48			
VIVAQUA - Linkebeek	per wooneenheid	15 m ³ pp	30 m ³ pp	60 m ³ pp	oneindig			
	€ 38,37	€ 0,00	€ 2,55	€ 3,21	€ 3,59			
VIVAQUA - Steenokkerzeel	per wooneenheid	15 m ³ pp	30 m ³ pp	60 m ³ pp	oneindig			
	€ 41,00	€ 0,00	€ 2,47	€ 3,10	€ 3,48			
VIVAQUA - Wezembeek-Oppem	per wooneenheid	15 m ³ pp	30 m ³ pp	60 m ³ pp	oneindig			
	€ 38,37	€ 0,00	€ 2,47	€ 3,10	€ 3,48			

pp = per persoon, gedomicilieerd op 01/01

* forfait 15m³ per abonnee met gedomicilieerden

Voor de tariefschijven die worden toegepast 'per persoon gedomicilieerd', wordt het volume (bovengrens) verhoogd pro rata het aantal gedomicilieerden. 1 x 15m³ gratis voor een gezin met 1 gedomicilieerde, 2 x 15m³ gratis voor een gezin met 2 gedomicilieerden, 3 x 15m³ gratis ...

////////////////////////////////////

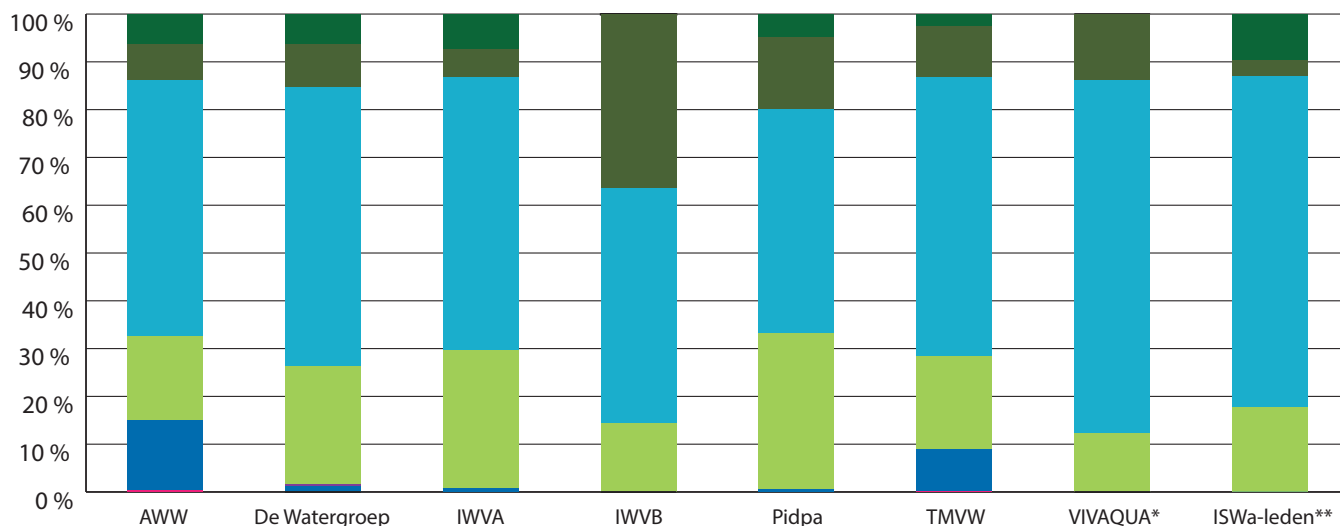
Bedrijfseconomische gegevens

Er is ook heel wat extra bedrijfseconomische informatie opgenomen in de 'Watermeter 2013'. Zo is er een balans en een resultatenrekening weergegeven voor de sector, omzetcijfers en investeringen voor drinkwatervoorzieningen zijn beschikbaar per watermaatschappij.

Er is een overzicht toegevoegd van de kosten- en opbrengstenstructuren per watermaatschappij. Hieruit blijkt dat enkel AWW en TMVW in verhouding een aanzienlijke omzet realiseren uit de verkoop van reinwater aan afnemers. Dit betreft in praktijk de verkoop van reinwater aan andere watermaatschappijen. De Watergroep is de enige maatschappij die 'ander water' aan afnemers levert binnen de schoot van de watermaatschappij. Dit gaat om leveringen van industriewater.

De balkjes in onderstaande figuur 6 geven per watermaatschappij het relatieve aandeel van verschillende opbrengstenposten van de wateractiviteit ten opzichte van de totale water gerelateerde opbrengsten weer.

figuur 6: Relatieve opbrengstenstructuur (2012)

- Ruwwater afnemers: de omzet uit levering van ruwwater aan niet-abonnees
- Reinwater afnemers: de omzet uit levering van drinkwater aan niet-abonnees
- Ander water afnemers: de omzet uit levering van ander water aan niet-abonnees
- Vaste vergoeding abonnees: de omzet uit levering van drinkwater aan abonnees op basis van de vaste vergoeding
- Variabele vergoeding abonnees: de omzet uit levering van drinkwater aan abonnees op basis van de variabele vergoeding
- Dienstverlening: de omzet of de opbrengsten uit andere diensten zoals het (ver)plaatsen van de watermeter, aansluitingen, keuringen, lekonderzoeken, metervervangingen, staalname en analyse, legionellapreventie, ... aan abonnees en niet-abonnees
- Overige: de omzet of de opbrengsten uit overige activiteiten (niet uit de directe verkoop of dienstverlening aan abonnees en niet-abonnees: dit betreft bv. management van ecologie en recreatie (bezoekerscentrum), opbrengsten GSM-masten op watertorens, laboratoriumdiensten aan derden, ...

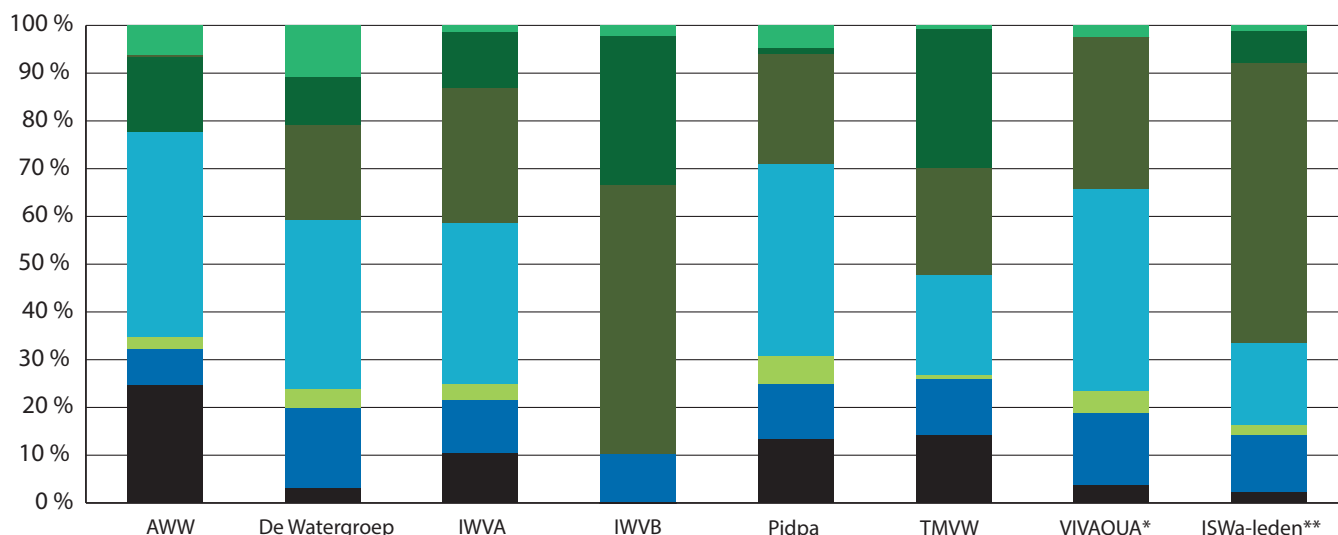
* Voor VIVAQUA zijn enkel opbrengsten uit de verkoop van water en dienstverlening rechtstreeks aan abonnees in Vlaanderen (4 Vlaamse gemeenten + Brussels Airport) opgenomen.

** In de cijfers voor ISwa zijn geen cijfers voor GW Hoeilaart opgenomen.

Bron: VMM Waterbank

De balkjes in figuur 7 geven per watermaatschappij het relatieve aandeel van de verschillende kostenposten van de wateractiviteit ten opzichte van het totaal van deze kosten weer. Deze figuur geeft dus een overzicht van het verschillende belang van bepaalde kostenposten tussen de watermaatschappijen.

figuur 7: Relatieve kostenstructuur (2012)

- Vermogenskosten: de kosten voor vermogen bestaande uit rente VVKT, rente VVLT, concessievergoedingen, gereserveerde winst, dividenden en roerende verheffing
- Afschrijvingen: de afschrijvingen, gecorrigeerd voor de verkregen kapitaalsubsidies
- Heffingen: de kosten voor heffingen bestaande uit grondwaterheffing, oppervlaktewaterheffing, heffing op lozing afvalwater en overige heffingen
- Personeelskosten: de personeelskosten zonder de personeelskosten voor eigen geproduceerde activa
- Diensten derden, materialen en energie: de kosten voor diensten derden, energie, materialen en leasing & rentals zonder de kosten voor eigen geproduceerde activa (de vermelde bedragen zijn bedragen exclusief gekapitaliseerde kosten).
- Inkoop water: de kosten voor de inkoop van ruwwater en reinwater
- Overige kosten en voorzieningen: de overige kosten en voorzieningen

* Voor VIVAQUA werden de cijfers volgens interne verdeelsleutels toegewezen aan Vlaanderen.

** In de cijfers voor Iswa zijn geen cijfers voor GW Hoeilaart opgenomen.

Bron: VMM Waterbank

Lees het volledige rapport: <https://www.vmm.be/publicaties/watermeter-2014>

3.4.2 INVESTERINGEN VOOR PUBLIEKE WATERVOORZIENING 2014

Het rapport 'Investerings voor publieke watervoorziening 2014' is het tweede rapport over investeringen door de watermaatschappijen in publieke watervoorziening. Het is opgesteld om meer transparantie te brengen in investeringen in de wateractiviteit door de watermaatschappijen in Vlaanderen. De opvolging van de investeringen in de waterinfrastructuur is immers een belangrijk aandachtspunt in de regulering van de watermaatschappijen opdat op lange termijn kwalitatieve en betaalbare drinkwaterlevering in Vlaanderen gegarandeerd blijft.

De cijfergegevens moeten wel voorzichtig geïnterpreteerd worden. De investeringen kunnen van jaar tot jaar aanzienlijk schommelen. Bovendien hangt de investeringsbeslissing in sterke mate af van de kenmerken van het distributiegebied, die een invloed hebben op de kostprijs van de investeringen. Daarnaast hanteren de watermaatschappijen ook verschillende waarderingsregels die hun invloed hebben op de weergegeven cijfers.

Het rapport bevat een korte beschrijving van de Vlaamse drinkwatersector en cijfermateriaal over een aantal investeringsgerelateerde aspecten van de bedrijfsvoering van de watermaatschappijen voor de jaren 2011 en 2012.

In Vlaanderen is in 2011 en 2012 respectievelijk voor 153 en 198 miljoen euro geïnvesteerd door de watermaatschappijen in de wateractiviteit. Met andere woorden, de investeringen in het leidingennet zijn tussen 2011 en 2012 toegenomen met 25 %. Meer dan 70 % van de investeringen in 2012 heeft te maken met de productie en levering van water. Iets meer dan de helft van de investeringen wordt uitgevoerd voor de uitbouw en renovatie van het leidingennetwerk. Daarenboven valt tussen 2011 en 2012 de stijging van de investeringen in leidingen op. Tijdens de laatste jaren zorgde het vervangen van loden aansluitingen en leidingen voor een toename van de investeringen.

tabel 4: Actief in gebruik genomen investeringen voor de wateractiviteit (2012)

Watermaatschappij	Leidingen (€)	Wategebonden installaties (€)	Overige (€)	Totaal wateractiviteit (€)
AWW	8.035.856	4.728.933	3.660.975	16.425.764
De Watergroep	40.921.665	245.802	34.509.931	75.677.398
ISWa-leden	3.194.422	3.857.401	470.662	7.522.485
IWVA	1.353.291	494.910	68.766	1.916.968
IWVB	-	-	-	-
Pidpa	10.801.120	13.906.863	1.853.187	26.561.170
TMVW*	35.234.141	17.111.683	16.555.794	68.901.618
VIVAQUA**	1.149.249	0	0	1.149.249
Totaal	100.689.745	40.345.592	57.119.316	198.154.652

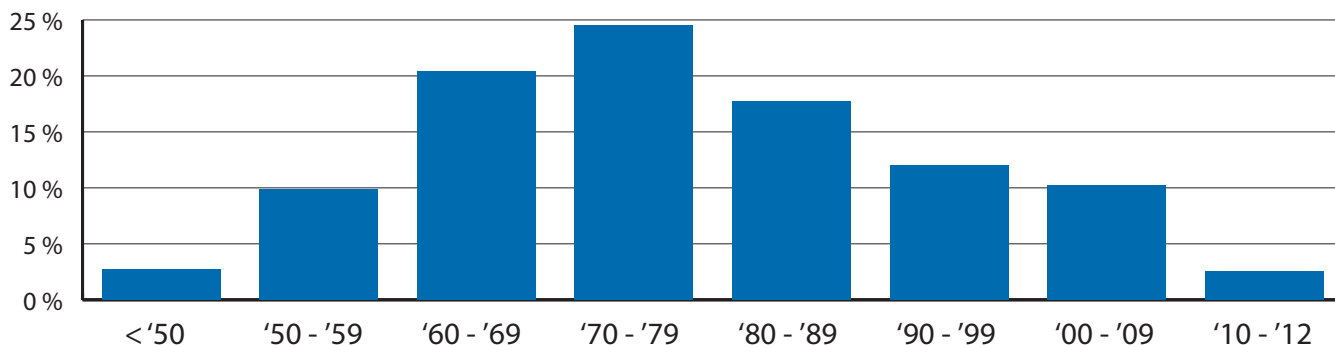
* Bij de cijfers voor TMVW is 8.134.644 euro bij de post leidingen toe te schrijven aan IWVB.

** Voor VIVAQUA worden enkel de investeringen aan leidingen in Vlaanderen weergegeven.

Bron: Investerings voor publieke watervoorziening 2014

Eind 2012 bedraagt de totale netlengte van het drinkwaternet in Vlaanderen 62.225 kilometer. De netlengte groeide in 2011 en 2012 met respectievelijk 373 (+0,6 %) en 487 (+0,8 %) kilometer ten opzichte van het voorgaande jaar. Bijna 45 % van het huidige leidingnet werd aangelegd tussen 1960 en 1980. 2,5 % van het totale leidingennet dateert uit de periode 2010-2012. Over de staat van het net is er nog weinig cijfermateriaal voorhanden. Zo kunnen er nog geen duidelijke uitspraken over lekverbruik en leidingbreuken gedaan worden.

figuur 8: Procentuele verdeling van het leidingennet per tijdsslot in Vlaanderen (2012)

Bron: Investerings voor publieke watervoorziening 2014

In 2012 is ongeveer 48,5 % van de leidingen vervaardigd uit kunststof, ongeveer 31,5 % uit beton en meer dan 19 % uit metaal.

De watermaatschappijen verwachten dat er de komende jaren toenemende investeringen in het leidingennet en in de bijhorende infrastructuur nodig zullen zijn. Onder meer de recent ingevoerde operationele openbare dienstverplichtingen en de procesbenchmarks 'niet-geregistreerd verbruik' en 'asset management' moeten bijdragen tot een verhoogd inzicht en een efficiënte planning en financiering van de investeringen in publieke watervoorziening.

Lees het volledige rapport:

<https://www.vmm.be/publicaties/investeringen-voor-publieke-watervoorziening-2014>

4 OVERZICHTEN

4.1 PUBLICATIES EN ONDERZOEKEN

Rapporten 2014

Datum publicatie	Rapport	Omschrijving
28/03/2014	Watermeter 2013	Statistisch overzicht van de drinkwaterproductie en -levering in Vlaanderen van bron tot kraan.
3/09/2014	Activiteitenverslag 2013	Bespreking van de in 2013 uitgevoerde activiteiten.
10/10/2014	Investerings voor publieke watervoorziening 2014	Basisinformatie over investeringen door de watermaatschappijen voor publieke watervoorziening in Vlaanderen.
23/12/2014	Waterpeiling 2014	In dit rapport worden de resultaten voorgesteld van het marktonderzoek dat eind 2013 werd uitgevoerd bij huishoudelijke leidingwatergebruikers naar de perceptie van de drinkwaterprijs en de wijze van berekening van de waterfactuur (tariefstructuur).

Onderzoeken 2014

Datum oplevering	Omschrijving
5/03/2014	2014/00796 - bijkomende analyse marktonderzoek
2/07/2014	VMM_WR_ENT_2013_01 - Studie naar de ontwikkeling van een methode voor tariefregulering van de componenten van de integrale waterfactuur.
31/12/2014	VMM_WR_2014_01 - Inwinnen van bedrijfseconomische / boekhoudkundige expertise.
1/04/2015	VMM_AENT_WR_2014_01 - Consultatie van de belanghebbenden over tariefregulering van de componenten van de integrale waterfactuur.
nog lopend	VMM_WR_MIRA_2014_01 - Ontwikkelen van een methode voor het kwantificeren van watergebruik door huishoudens.

Adviezen 2014

Datum	Advies	Omschrijving
12/02/2014	2014 - 1 Advies bij het MB nadere regels beschermde klant	Advies met betrekking tot het ontwerp Ministerieel besluit houdende nadere regels tot uitvoering van artikel 27/3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011 houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement.
24/02/2014	2014 - 2 Advies bij aanpassing van het MB keuringen	Advies met betrekking tot de aanpassing van het Ministerieel besluit van 28 juni 2011 betreffende de keuring van de binneninstallatie en de privéwaterafvoer.
11/04/2014	2014 - 3 Advies bij het MB Statistieken	Advies van de WaterRegulator met betrekking tot het ontwerp Ministerieel besluit betreffende de rapportering over de toepassing van de bepalingen uit het besluit van de Vlaamse regering houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement.

////////////////////////////////////

